

C: Hoek
T: 0545-250 250
E: info@gemeenteberkelland.nl
Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 1118758
Onderwerp : Jaarverslag Leren Werkt 2023-2024
Verzonden :

Geachte leden van de raad,

Het jaarverslag LerenWerkt, een gezamenlijk initiatief van 9 Achterhoekse gemeenten en het Doorstroompunt, biedt een overzicht van leerplichtzaken in de regio. Het doel van het Doorstroompunt (voormalig Regionaal meld- en coördinatiepunt) blijft het terugdringen van schoolverzuim en -uitval met als focus het behalen van startkwalificaties door jongeren. Middels deze raadsbrief en het jaarverslag van LerenWerkt informeren we de gemeenteraad over de ontwikkelingen op het gebied van leerplicht in het schooljaar 2023-2024.

Verzuim en vrijstellingen: regionale en lokale ontwikkelingen

In de regio wordt, ten opzichte van schooljaar 2022-2023, een stijging gezien van zowel absoluut verzuim, relatief verzuim, luxe verzuim als verzuim 18+. Binnen de gemeente Berkelland wordt een stijging gezien van zowel absoluut verzuim als relatief verzuim. Bij absoluut verzuim is een leerplichtig kind niet ingeschreven op een school. Relatief verzuim houdt in dat een leerling wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is.

De stijging absoluut verzuim wordt voor een belangrijk deel verklaard door de toename van het aantal nieuwkomers, de wachtlijsten voor de start in de Internationale Schakelklassen (ISK) op locaties buiten Berkelland en de doorstroom vanuit de ISK's naar regulier onderwijs of inburgering. Bij relatief verzuim is de stijging grotendeels te verklaren door de toenemende aandacht voor verzuim op scholen. Er wordt aandacht besteed aan de samenwerking tussen leerplicht, scholen en samenwerkingsverbanden en ingezet op een preventie aanpak. Scholen melden verzuim hierdoor eerder en vaker. Dit maakt dat er preventief gehandeld kan worden door de leerplichtambtenaar en verminderd de kans dat een leerling een 'langdurige thuiszitter' wordt. In het jaarverslag is een interview te lezen over de kracht van het preventief verzuimgesprek.

Bij de verzuim aanpak onder jongeren ouder dan 18 wordt ook gezien dat scholen eerder melden. Enige zorg bij deze groep is dat scholen vaak aangeven dat er geen 'actie gewenst' is door de consulenten van het Doorstroompunt.

Dit is niet conform de afspraken in het regionale verzuimprotocol. De consultants bezoeken de mbo's met regelmaat om de aanpak en samenwerking onder de aandacht te brengen.

Ook bij de vrijstellingen zien we een aantal opvallende ontwikkelingen. Er is een daling van het aantal vrijstellingen op grond van artikel 15 van de leerplichtwet; het volgen van ander onderwijs. Dit is een positieve ontwikkeling. Het lukt beter om voor jongeren een passende plek te vinden waar zij zich kunnen ontwikkelen zonder dat een vrijstelling nodig is. Het aantal vrijstellingen op lichamelijke of psychische gronden (artikel 5 onder a) en op grond van bedenkingen tegen de richting van het onderwijs (artikel 5 onder b) zijn beide ten opzichte van schooljaar 2022-2023 licht gestegen. Dit komt overeen met landelijke trends. Er zijn wel verschillen per gemeente. Omdat het kleine aantallen betreft fluctueren deze van jaar tot jaar. Een verhuizing van een groot gezin kan dan voor vrijstellingen op grond van bedenkingen tegen de richting van het onderwijs al voor een stijging zorgen. In tabel 2a van de bijlage van het jaarverslag is te zien hoe de cijfers binnen Berkelland zich verhouden tot de regionale cijfers.

Ontwikkelingen op het gebied van voortijdig schoolverlaters (vsv'ers)

Na de piek van 30.000 vsv'ers in Nederland in 2022 stagneert landelijk de stijgende trend van de afgelopen jaren. In de Achterhoek stijgt het aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) echter nog steeds. Regionaal wordt ook hier de invloed van de wachtlijsten op de ISK en de doorstroom naar inburgering gezien. De regio Achterhoek blijft, ondanks de regionale stijging, op de tweede plaats voor het laagste aantal vsv'ers van de 40 (landelijke) Doorstroompunten.

Binnen de gemeente Berkelland is er een lichte daling te zien betreffende nieuwe meldingen van vsv'ers. In 2022-2023 waren er in totaal 161 nieuwe meldingen van voortijdig schoolverlaters. In schooljaar 2023-2024 waren dit er in totaal 157. Van deze 157 meldingen zijn er 48 meldingen afgesloten, 11 nog in behandeling bij een consultant van het Doorstroompunt en 98 hebben de status 'monitoring'. De resultaten zijn gedetailleerd weergegeven in tabel 4, 5 en 6 van het jaarverslag.

Verzuimregistratie/ het preventieve verzuimgesprek

Een (lokale) toe- of afname van het aantal verzuimmeldingen zegt niet altijd iets over een stijging of daling van verzuim, maar hangt vaak samen met de aandacht voor verzuim-registratie.

Leerplichtambtenaren en consultants Doorstroompunt wijzen scholen op hun verantwoordelijkheid om verzuim juist en tijdig te registreren. Dit kan leiden tot een (tijdelijke) toename van het aantal meldingen. Een vergelijking van verzuim tussen gemeenten of regio's zegt niet in alle gevallen iets over de kwaliteit van begeleiding door leerplicht en het Doorstroompunt, maar kan ook een resultaat zijn van aandacht voor een juiste registratie.

Financiën

De structurele kosten voor leerplicht in 2025 betreffen een bedrag van € 58.793. Dit bedrag inclusief mogelijke eenmalige kosten voor het Doorstroompunt van €3.920 zorgt voor een tekort op de begroting van leerplicht 2025 van € 19.413. Voor de structurele verhoging van € 1.650 doen wij een beroep op de algemene baten en lasten, de stelpost indexering. De totale structurele verhoging van € 15.493 en de incidentele verhoging van € 3.920 nemen wij op in de Bestuursrapportage 2025.

Vervolg

De gemeente Berkelland blijft zich actief inzetten om het aantal vsv'ers en het schoolverzuim te verminderen voortbouwend op de huidige aanpak. In samenwerking met scholen, het samenwerkingsverband en Voormekaar zetten de leerplichtambtenaren in op een preventieve aanpak om tijdig passende ondersteuning aan leerlingen te bieden en schoolverzuim en -uitval te voorkomen.

De leerplichtambtenaren bezoeken jaarlijks alle basisscholen en meermaals per jaar de ISK in de gemeente Berkelland. Ook sluiten de leerplichtambtenaren standaard bij het ondersteuningsteam aan binnen alle voortgezet onderwijs. De leerplichtambtenaren en de gemeente Berkelland blijven zich inzetten voor het vergroten en behouden van de aandacht voor verzuim op scholen.

Kopie aan: Archief